

Na osnovu člana 39 stav 8 Zakona o zaštiti vazduha ("Službeni list CG", broj 25/10), Vlada Crne Gore na sjednici od 15. novembra 2012. godine, donijela je

Uredbu o djelatnostima koje utiču ili mogu uticati na kvalitet vazduha

Uredba je objavljena u "Službenom listu CG", br. 61/2012 od 7.12.2012. godine.

Član 1

Ovom uredbom utvrđuju se djelatnosti koje utiču ili mogu uticati na kvalitet vazduha.

Član 2

Djelatnosti koje utiču ili mogu uticati na kvalitet vazduha date su u Prilogu koji je sastavni dio ove uredbe.

Član 3

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2013. godine.

Broj: 06-1960/6

Podgorica, 15. novembra 2012. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik
dr **Igor Lukšić**, s.r.

PRILOG

DJELATNOSTI KOJE UTIČU ILI MOGU UTICATI NA KVALITET VAZDUHA

POLJOPRIVREDA

1) **Uzgoj životinja** (uzgoj muznih krava, uzgoj drugih goveda i bivola, uzgoj svinja, uzgoj živine) sa kapacitetima:

- od 50 do 200 mjesta za goveda;

- od 200 do 2.000 mjesta za tovne svinje;
- od 100 do 500 mjesta za krmače;
- od 500 do 5.000 mjesta za kokoške i ćurke;
- od 500 do 5.000 mjesta za proizvodnju brojlera.

VADENJE RUDA I KAMENA

1) Vađenje uglja, vađenje ruda metala, vađenje kamena, pijeska i gline, vađenje minerala za proizvodnju mineralnih đubriva i hemikalija, ostalo vađenje ruda i kamena i i ostalo rudarstvo na površinskim kopovima i kamenolomima s površinom većom od 10 ha i kamenolomi s površinom manjom od 10 ha ako se prilikom vađenja kamena koristi eksploziv;

- mljevenje ili sušenje uglja, ako je kapacitet postrojenja veći od 1 t uglja na sat;
- briketiranje mrkog ili crnog uglja;
- drobljenje, bušenje, struganje ili separaciju prirodnog ili vještačkog kamena i građevinskog otpada osim uređaja za separaciju pjeska i šljunka sa kapacitetom obrade 20 t dnevno ili više.

2) Vađenje sirove nafte i prirodnog gasa i uslužne djelatnosti u vezi sa vađenjem nafte i prirodnog gasa

PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

1) Proizvodnja prehrambenih proizvoda

a) prerada i konzervisanje mesa i proizvoda od mesa, prerada i konzervisanje živinskog mesa, proizvodnja mesnih preradevina, prerada i konzervisanje ribe, ljuskara i mekušaca:

- klanice sa dnevnim kapacitetom klanja većim od 5 t mase žive živine (peradi) ili većim od 10 t mase živih drugih životinja;
- postrojenja za proizvodnju prehrambenih proizvoda od životinjskih sirovina osim mlijeka sa proizvodnim kapacitetom finalnih proizvoda manjim od 75 t dnevno;
- postrojenja za postupanje sa ribljim mesom ili za njegovu obradu sa kapacitetom 200 t ribljeg mesa dnevno ili više;
- postrojenja za dimljene mesne ili riblje proizvode

b) prerada i konzervisanje voća i povrća

- proizvodnja, tretman i obrada prehrambenih proizvoda od biljnih sirovina sa proizvodnim kapacitetom manjim od 300 t na dan (prosječna godišnja vrijednost).

c) proizvodnja biljnih i životinjskih ulja i masti

- proizvodnja i prerada ulja, masti, voska i smole od sirovina biljnog i životinjskog porijekla, osim prerade mesa životinja gajenih u domaćinstvu.

d) proizvodnja mliječnih proizvoda

- postrojenja za tretman i preradu mlijeka kod kojih je količina primljenog mlijeka od 1-200 t na dan (prosječna godišnja vrijednost).

e) Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda (proizvodnja šećera, prerada čaja, kafe i začina)

f) **Proizvodnja mlinskih proizvoda, pekarskih proizvoda i tjestenine**

g) **Proizvodnja gotove hrane za životinje**

h) **Proizvodnja pića (destilacija, prečišćavanje i miješanje pića, proizvodnja vina od grožđa, proizvodnja pića i ostalih voćnih vina, proizvodnja ostalih nedestilovanih fermentisanih pića, proizvodnja piva, proizvodnja slada i proizvodnja osvježavajućih pića)**

i) **Proizvodnja duvanskih proizvoda**

2) **Proizvodnja tekstila (priprema i pređenje tekstilnih vlakana, dovršavanje tekstila)**

- prethodna obrada (postupci kao što je pranje, izbjeljivanje, mercerizacija) ili farbanje vlakana i postrojenja za izbjeljivanje tekstilnih vlakana ili tekstila, ako se upotrebljava hlór ili jedinjenja hlóra i kada je proizvodni kapacitet izbjeljivanja veći od 5 t tekstila ili tekstilnih vlakana dnevno;

- farbanje tekstilnih vlakana i tekstila, ako je proizvodni kapacitet veći od 5 t tekstila ili tekstilnih vlakana dnevno osim postrojenja, koja rade pod povišenim pritiskom.

3) **Proizvodnja kože i predmeta od kože**

a) **štavljenje životinjske kože (uključujući ponovno štavljenje) sa proizvodnim kapacitetom 12 t finalnih proizvoda dnevno;**

b) **proizvodnja obuće**

4) **Prerada drveta i proizvodi od drveta, plute, slame i pruća, osim namještaja (proizvodnja furnira i ploča od drveta, proizvodnja parketa)**

5) **Proizvodnja papira i proizvoda od papira (proizvodnja celuloze, papira i kartona, proizvodnja predmeta od papira i kartona) sa kapacitetom manjim od 200 t na dan.**

6) **Štampanje i štamparske usluge**

štampanje materijala u obliku folija ili traka u rotacionim štamparskim mašinama, ako:

- boje ili premazi sadrže organske rastvarače sa više od 50% masnih etanola i kada je potrošnja organskih rastvarača na sat od 75 -150 kg odnosno, ako je godišnja potrošnja između 100 i 200 t, ili

- boje i premazi sadrže druge organske rastvarače i kada je potrošnja na sat u postrojenju od 75 do 150 kg odnosno, kada je godišnja potrošnja između 100 i 200 t, osim postrojenja, kod čijeg korišćenja boje ili premazi sadrže isključivo ulja sa visokom tačkom ključanja kao organskim rastvaračem (parni pritisak je manji od 0,01 kPa na temperaturi od 293,15 K).

7) **Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda**

a) **proizvodnja osnovnih hemikalija, vještačkih đubriva i azotnih jedinjenja, plastičnih i sintetičkih masa,**

- proizvodnja katrana iz uglja;

- proizvodnja ćumura suvom destilacijom drveta.

b) **proizvodnja industrijskih gasova, proizvodnja sredstava za spravljanje boja i pigmenata,**

c) **proizvodnja ostalih osnovnih neorganskih hemikalija**

d) **proizvodnja ostalih osnovnih organskih hemikalija**

- destilacija isparljivih organskih jedinjenja parnim pritiskom većim od 0,01 kPa pri 293,15 K sa proizvodnim kapacitetom od 1 t dnevno ili više.

e) **proizvodnja vještačkih đubriva i azotnih jedinjenja**

f) **proizvodnja sredstava za lijepljenje**

g) proizvodnja plastičnih masa u primarnim oblicima

- polimera, uključujući polimere etilena, propilena, stirola, vinilhlorida, vinilacetata, vinildenhlorida, vinilalkohola i akrilata, poliamida, fenolne i epoksidne smole i poliuretana, alkidne i poliesterske smole i polietra, silikona i izmjenjivača jona na bazi polimera;
- proizvodnja predmeta od amino smola ili fenolnih smola kao što su furan, urea, rezorcinol ili kisjelinske smole toplotnom obradom ako je potrošnja sirovina 10k kg na sat i više;
- topljenje prirodnih i sintetičkih smola sa proizvodnim kapacitetom od 1 t dnevno ili više.

h) proizvodnja sintetičkog kaučuka u primarnim oblicima

i) proizvodnja boja, lakova i sličnih premaza, grafičkih boja i kitova

- proizvodnja boja i premaza (uljni premazi, lakovi, tinte, ljepila, disperzne boje i sl.) ili štamparskih boja, ako se isparljiva organska jedinjenja upotrebljavaju u količini od 25 t dnevno ili više, na temperaturi 293,1 K i parnom tlaku najmanje 0,01 kPa;
- destilacija isparljivih organskih jedinjenja sa parnim pritiskom, većim od 0,01 kPa kod 293,15 K sa proizvodnim kapacitetom 1 t na sat ili više.

j) Proizvodnja proizvoda od gume i plastike

- vulkaniziranje prirodnog ili sintetičkog kaučuka uz korišćenje sumpora ili sumpornih jedinjenja.

8) Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala

a) Proizvodnja stakla i proizvoda od stakla

- proizvodnja stakla, uključujući i proizvodnju staklenih vlakana sa kapacitetom topljenja od 5 do 20 t dnevno;
- kiselo poliranje ili kiselo glaziranje stakla ili proizvoda od stakla upotrebom fluorovodnične kiseline, ako je zapremina sudova za obradu veća od 0,1 m³.

b) Proizvodnja građevinskih materijala od gline

- pečenje ili kalciniranje boksita, dolomita, gipsa, magnezita, kvarcita ili gline radi proizvodnje šamota sa proizvodnim kapacitetom većim od 10 t dnevno;
- postrojenja za ekspaniranje perlita, škrljaca ili gline s proizvodnim kapacitetom većim od 5 t dnevno;
- proizvodnja keramičkih proizvoda pečenjem, naročito crijepova, cigli, šamotnih opeka, pločica, poluporcelanskih i porcelanskih proizvoda sa kapacitetom manjim od 75 t dnevno.

c) Proizvodnja cementa, kreča i gipsa

- proizvodnja cementnog klinkera u rotacionim pećima, proizvodnja cementnog klinkera ili kreča u drugim vrstama peći sa proizvodnim kapacitetom većim od 10 t dnevno;
- proizvodnja kreča sa proizvodnim kapacitetom većim od 20 t pečenog kreča dnevno.

d) Proizvodnja proizvoda od betona namijenjenih za građevinarstvo

- proizvodnja betona, maltera ili drugih konstrukcionih materijala koje upotrebljavaju cement sa proizvodnim kapacitetom 100 m³ na sat ili 1 t građevinskog materijala na sat.

e) Proizvodnja brusnih i ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda

- proizvodnja sintetičkih brusnih ploča, brusnih zrna, brusnog papira ili brusne tkanine uz potrošnju veziva ili rastvarača;
- priprema mješavine bitumena ili katrana sa mineralnim sirovinama uključujući proizvodnju

bitumenoznih materijala i preradu recikliranog asfalta s proizvodnim kapacitetom od 200 t materijala na sat;

- topljenje mineralnih supstanci uključujući proizvodnju mineralnih vlakana s kapacitetom manjim od 20 t dnevno.

9) Proizvodnja osnovnih metala

a) proizvodnja sirovog gvožđa, čelika i ferolegura

- (primarna ili sekundarna fuzija, uključujući i lučne peći), sa kapacitetom manjim od 2,5 tone na sat;

- toplo valjanje sa kapacitetom većim od 5 t sirovog čelika na sat;

- hladno valjanje traka sa širinom trake 650 mm ili više;

- glačanje površina čelika naročito ingota, ploča ili šipki plamenom obradom;

- površinska obrada proizvoda od čelika, lima ili livenog gvožđa sa čvrstim brusevima, ako se obrađuju na otvorenom ili ako je zapreminski protok otpadnog vazduha iz uređaja veći od 300 m³/h.

b) proizvodnja čeličnih cijevi, šupljih profila i priključaka

c) proizvodnja plemenitih i ostalih obojenih metala

- topljenje ili rafiniranje obojenih metala i njihovih legura i proizvoda, podesnih za ponovnu preradu, sa kapacitetom topljenja većim od 1 t dnevno za olovo ili kadmijum i većom od 5 t dnevno, ako se radi o drugim obojenim metalima, osim za postrojenja za vakuumsko topljenje, postrojenja za topljenje legura kalaja i bizmuta ili rafiniranog cinka i aluminijuma u vezi s bakrom ili magnezijumom, postrojenja za topljenje koji su dio mašina za livenje obojenih metala ili legura u kalupe, postrojenja za topljenje plemenitih metala ili njihovih legura, - kupke za zavarivanje i postrojenja za kalajisanje sa vrućim vazduhom.

d) livenje metala

- livnice gvožđa i čelika sa proizvodnim kapacitetom većim od 5 t odlivaka dnevno;

- livenje obojenih metala sa proizvodnim kapacitetom većim od 0,5 t dnevno za olovo i kadmijum i sa proizvodnim kapacitetom većim od 2 t dnevno, kada se radi o drugim obojenim metalima, osim za livenje zvona i spomenika, livenje uz primjenu metalnih modela i livenje, kod kojeg se materijal topi u pokretnim sudovima za topljenje;

- eksploziona livenje ili oblikovanje metala sa proizvodnim kapacitetom 10 kg eksploziva ili više po pojedinačnoj operaciji.

e) proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja

- proizvodnja metalnih rezervoara sa zapreminom 7,5 m³ ili više, ili metalnih rezervoara sa površinom dna 10 m² ili više.

f) kovanje, presovanje, štancovanje i valjanje metala;

- kovnice sa čekićem sa energijom većom od 20 kJ po čekiću i gde korišćena toplotna energija prelazi 10 MW;

- proizvodnja metalnih predmeta neposredno iz metalnog praha, zagrijavanjem (sinterovanjem) ili pod pritiskom.

g) obrada i prevlačenje metala

- prevlačenje metala nemetalnim materijalima: plastificiranje, lakiranje, emajliranje, spriječavanje rđanja i dr.;

- površinska obrada metala korišćenjem elektrolitičkih i hemijskih procesa kod kojih se koristi

fluorovodonična kisjelina ili azotna kisjelina ako je zapremina kade za obradu veća od 10 m³.

h) proizvodnja štampanih elektronskih ploča

i) proizvodnja žičane i kablovske opreme

- izolacija žica korišćenjem emajla, koji sadrže fenole ili kresol;

j) proizvodnja električne opreme

- proizvodnja baterija i akumulatora.

10) Proizvodnja motornih vozila

a) Proizvodnja ostalih djelova i dodatne opreme za motorna vozila

- proizvodnja kočionih obloga uz potrošnju fenolnih smola ili drugih sintetičkih smola većom od 10 kg na sat ili više, ako se pri tom ne upotrebljava azbest.

b) Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava

- proizvodnja lokomotiva i šinskih vozila;

- proizvodnja plovila dužine 20 m ili više;

- proizvodnja vazdušnih i svemirskih letjelica i odgovarajuće opreme.

11) Popravka metalnih proizvoda, mašina i opreme

- premazivanje, lakiranje i farbanje vozila.

a) popravka i održavanje brodova i čamaca

- farbanje ili skidanje boje sa brodova za brodove veće od 20 m.

b) popravke metalnih cistjernih, rezervoara i kontejnera

PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, GASOM, PAROM I TOPLOM VODOM

1) Proizvodnja električne energije, pare, vruće vode, tehnološke pare ili vrućih otpadnih gasova u kojoj se za sagorijevanje u ložištu koristi:

- ugalj, koks ukuljučujući koks od nafte, briketi od uglja, briketi od treseta, drvo, prirodni bitumen, goriva ulja osim ekstra lakog gorivog ulja sa ulaznom toplotnom snagom do 1MW i više;

- gasna goriva kao što je koksni plin, topioničarski plin, rudnički plin, sintetički plin, rafinerijski plin, plin iz blata iz uređaja za prečišćavanje ili bioplin osim neobrađenog prirodnog plina, u tečnost pretvorenog naftnog plina ili vodonika, sa ulaznom toplotnom snagom većom od 10 MW;

- gasno ulje, metanol, etanol, neobrađeno biljno ulje ili metil ester iz biljnih ulja, neobrađeni prirodni plin, u tečnost pretvoreni naftni plin ili vodonik sa ulaznom toplotnom snagom većom od 20 MW;

- obojeno, lakirano ili premazano drvo, vezane ploče, iverica, vlaknene ploče ili drugo lijepljeno drvo ili drveni otpad, koji sadrži halogenizovana organska jedinjenja ili teške metale kao posljedicu obrade zaštitnim sredstvima i kada je ulazna toplotna energija postrojenja 1 MW ili više.

2) Proizvodnja gasa

- proizvodnja gasa suvom destilacijom uglja ili iz nusproizvoda poljoprivrede ili otpadaka.

SNABDIJEVANJE VODOM, UPRAVLJANJE OTPADNIM VODAMA, KONTROLISANJE PROCESA UKLANJANJA OTPADA I SLIČNE AKTIVNOSTI

1) Uklanjanje otpadnih voda

- obrada/prečišćavanje industrijskih otpadnih voda;
- obrada/prečišćavanje komunalnih otpadnih voda zagađenih organskim materijama sa biohemijskom potrošnjom kiseonika manjom od 9000 kg/dan tokom pet dana.

2) Sakupljanje, obrada i odlaganje otpada; ponovno iskorišćavanje otpadnih materijala

- odlaganje neopasnog otpada spaljivanjem ili sagorijevanjem ili na drugi način, sa proizvodnjom ili bez proizvodnje električne energije, pare, komposta, alternativnih goriva, biogasa, pepela ili drugih sporednih proizvoda za dalje korišćenje
- korišćenje goriva dobijenog iz otpada u ložištima kao što su elektrana, postrojenje za paralelnu proizvodnju toplote i električne energije, toplana, gasna turbina, stacionarni motor sa unutrašnjim sagorijevanjem ili drugi uređaj za sagorijevanje goriva, uključujući sa njima vezane parne kotlove, ako je ulazna toplotna snaga veća od 100 kW.

3) Prerada i odstranjivanje otpada, čišćenje životne sredine i druge aktivnosti u vezi sa upravljanjem otpadom

- odlaganje i odstranjivanje neopasnog otpada postrojenja za odstranjivanje neopasnog otpada sa kapacitetom većim od 10 t dnevno;
- sortiranje miješanog komunalnog otpada prije njegove dalje prerade, ako je kapacitet sortiranja 10 t dnevno ili više;
- odstranjivanje ili prerada čvrstog i tečnog otpada ili otpadnih gasova, zahvaćenih u sudovima, ili deponijskog gasa termičkim postupcima, naročito postupcima gasifikovanja, obrade plazmom, pirolizom, uplinjavanjem, spaljivanjem ili kombinacijom istih;
- obradu i odlaganje zaraženih i uginulih životinja i drugog kontaminiranog otpada;
- biološka obrada otpada s proizvodnim kapacitetom od 10 t otpada dnevno ili više, osim postrojenja za tretman životinjskog otpada;
- obrada zagađene zemlje biološkim postupcima, postupcima za gasifikovanje, uklanjanje ili pranje sa proizvodnim kapacitetom 10 t zagađene zemlje dnevno ili više;
- fizičko-hemijska obrada, naročito putem postupaka destilacije, kalcinacije, sušenja ili isparavanja otpada, sa proizvodnim kapacitetom od 1 t ili više opasnog otpada dnevno i 10 t ili više neopasnog otpada dnevno;
- druge vrste obrade otpada putem postupaka - miješanja, kondicioniranja ili druge obrade, energetske prerade, regeneracije kisjelina i baza, dobijanja organskih rastvarača, sa kapacitetom obrade od 10 t sirovina dnevno ili više;
- proizvodnja komposta od organskog otpada, ako je godišnji proizvodni kapacitet 30.000 t ulaznih sirovina ili više.

SKLADIŠTENJE

- skladištenje metalnog otpada, uključujući otpadne automobile sa kapacitetom skladišta 1.500 t ili više;
- skladištenje opasnog otpada, ako je kapacitet skladištenja otpada 10 t opasnog otpada dnevno ili više;
- skladištenje mulja iz postrojenja za prečišćavanje, ako je kapacitet skladišta 10 t mulja dnevno ili više;

- skladištenje zapaljivih tečnosti i gasova, prirodnog gasa, fosilnih goriva, nafte i naftnih derivata, hemikalija čiji je kapacitet od 1- 200.000 tona.

ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI

1) Usluge ostalog čišćenja zgrada i opreme

- čišćenje industrijskih mašina;
- ostalo čišćenje objekata i industrijske opreme, na drugom mjestu nepomenuto.

OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI

1) Ostale lične uslužne djelatnosti

- hemijsko čišćenje tekstilnih i krznenih proizvoda;
- hemijsko čišćenje i bojenje kožnih predmeta.